

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Speech Voorzitter

Toespraak bij de start van het zomerreces, 7 juli 2022
Vera Bergkamp

Collega's,

En dan is nu bijna het reces aangebroken.
Tijd voor slow politics.
Want we blijven natuurlijk volksvertegenwoordiger.
Maar dan zonder de dwingende agenda van de Kamer.
Na hard rennen, weer even kunnen wandelen.

We hebben het ook écht nodig, zeker na deze verhitte eindsprint in een turbulent parlementair jaar.
Elk politiek seizoen heeft zijn vloedgolven.
Maar dit parlementaire jaar leek geen eb te kennen.
Tijd om op adem te komen was er nauwelijks.

Corona, de verschrikkelijke oorlog in Oekraïne die nog altijd voortduurt, de verhoogde energieprijzen, de gasproblematiek in Groningen, de nog steeds bestaande problemen met de toeslagen; de lange formatie.
En tot slot: de maatschappelijke onrust rondom stikstof.

Soms lijkt het wel alsof dit jaar alle grote problemen samenkomen: de perfecte storm.
Waarbij alles wat tegen kan zitten ook daadwerkelijk tegenzit en die gebeurtenissen elkaar ook nog eens versterken.

In deze recesspeech is het traditie om het voorbije jaar een beetje luchtig te doorlopen.
Dat ga ik vanaf nu dan ook proberen te doen.
Al sluit ik een paar serieuze woorden niet uit.

Het goede nieuws is dat we een beetje gewend zijn in ons nieuwe gebouw.
Waar we elkaar de eerste weken wat glazig de weg vroegen, de verkeerde lift namen of in een vreemd trappenhuis tegen een dichte deur liepen, zijn we nu redelijk goed

genesteld in onze nieuwe, zij het tijdelijke habitat. Ook keerde vorige week ons bijenvolk terug. Daarmee heeft nu dan iedereen zijn intrek genomen.

Ter voorbereiding op deze toespraak sloeg ik de woorden van mijn voorgangers er nog eens op na.

Terugkijken relativeert soms.

En dat is geen overbodige luxe in het oog van de perfecte storm.

Zo las ik bijvoorbeeld dat Frans Weisglas aan de vooravond van een zomerreces intens verzuchtte, en ik citeer:

‘Vaak wordt opgemerkt dat wij zo overduidelijk begrip voor elkaar hebben.

Begrip voor een minister die geen ijzer met handen kan breken.

Begrip voor een medelid dat nu eenmaal een motie op zijn naam wil krijgen, ook al is zij geheel overbodig.

Begrip voor de interruptie die de loop van ons verhaal ontregelt.

Begrip voor elkaars geweten maar ook begrip voor elkaars hobby's.’

Wij zouden te aardig voor elkaar zijn en dat zouden de kijkers niet waarderen.’

Ik zou zeggen: dát probleem hebben wij hier dit jaar niet bepaald gehad.

Dat een stevig en scherp debat, waarin de uitersten worden uitvergroot, onmisbaar is voor een gezond democratisch proces; daar zijn we het allemaal over eens.

Maar dat er ook grenzen zijn aan de omgangsvormen hebben we dit jaar óók met elkaar besproken.

In deze perfecte storm stond ook onze veiligheid zeer groot in de schijnwerpers.

Als er iemand is die daar helaas al lang en hevig ervaring mee heeft, dan is het Geert Wilders.

Sommigen van u hebben dit jaar voor het eerst, ook te maken gehad met bedreigingen.

Wij moeten met elkaar als Kamer nooit accepteren dat een Kamerlid bedreigd wordt.

Éen voor allen. Allen voor één.

Ondertussen gaan we hoe dan ook door met ons werk.

Dat hoort in onze weerbare democratie.

We draaien ook aan andere of nieuwe knoppen om problemen op te lossen.

Buiten het zicht van de camera's, minder sexy voor de socials.

Maar van grote waarde voor de kwaliteit van ons werk.

Want ondanks de perfecte storm, zoeken we ook elkaar op, werken we ook samen aan verbetering.

Waarbij we laten zien dat we samen de schouders eronder kunnen zetten om ons werk beter te doen, los van onze politieke overtuigingen.

In dat verband kan ik 150 namen noemen, maar ik kies voor een kleine selectie van Leden die dit jaar flink onder onze motorkap gewerkt hebben.

- De heer Van der Staij; samen met de Leden Kamminga, Leijten, Geurts en Van Der Plas: u stelde een praktische werkagenda op om onze wetgevende en controlerende taak te versterken.

- De heer Aartsen en de andere Leden van de bouwbegeleidingscommissie: Mevrouw Bromet en mevrouw Van Ginneken. De heren Geurts, Kops, Thijssen en Stoffer. U zorgt er mede voor dat wij – en de bijen – straks weer terug kunnen naar een genoveerd Binnenhof. Deze week stelde het Presidium het definitieve ontwerp vast. Een belangrijke stap.

- De Leden Belhaj, Van Der Woude en Stoffer; u evalueerde voor ons de parlementaire ondervraging; één van de belangrijkste onderzoeksinstrumenten van de Kamer.

- De Leden van het Presidium. En dank ook aan alle commissievoorzitters.

-En tot slot de Leden Ceder en Tielen, de geestelijk ouders van de dag van de publieke dienstverlening. Zodat de Kamer de banden met uitvoeringsorganisaties kan aanhalen.

Natuurlijk is dit ook het moment voor heel veel dank aan álle kamermedewerkers, die zich dag in dag uit hebben ingezet om ons werk goed te laten verlopen.

En ik noem ook de journalisten.

Onvermoeibaar in het duiden, tegels lichten, spiegels voorhouden. Onmisbaar voor het zelfreinigende vermogen van de democratische politiek.

Ik zie de harde kern op de tribune zitten: (invullen)

Ik wil ook memoreren dat één van de bekendste Haagse journalisten dit jaar is afgezwaaid.

De afgelopen acht jaar duidde hij bijna dagelijks vanaf het dak van de Haagse NOS-redactie de politiek.

Op 22 april deed hij dat voor het laatst. Ron, ik wens je alle goeds

En ben ik dan nog iets vergeten? Ja! De lijstjes!

Ze zijn er hoor!

Van het aantal moties tot de hoeveelheid gedronken cappucino's. Van genuttigde vegaburgers versus gehaktballen tot minimum en maximum spreektijd.

Maar ik sla ze dit jaar over!

Liever dan met onze cijfermatige output eindig ik met onze gezamenlijke inzet. Eén van mijn voorgangers, de heer. Kortenhorst die de reces-toespraak als het ware uitvond, zei hierover in 1956 en ik citeer:

*'Het Kamerlidmaatschap eist de gehele mens voor zich op.
Het vult niet alleen vele uren en vele jaren van ons leven, maar het wordt geleidelijk
aan een integrerend deel van onze geest, onze ziel en ons hart.*

*De toewijding en het verantwoordelijkheidsbesef die aan het goed vervullen van deze
taak verbonden zijn, drukken een stempel op onze persoonlijkheid.'*

En zo is het, in deze tijd, nog steeds.

We voelen ons allemaal zeer verantwoordelijk.

En laten we tijdens de perfecte storm in ieder geval de samenwerking blijven vinden.

Misschien gaat íe dan een keer liggen.

Maar nu even meer rust, even geen dwingende Kameragenda – althans daar gaan we
nu van uit. Geniet ervan. En keer gezond weer terug.